

Programanalys

Grundlärarprogrammen:

-Fritidshem

-Förskoleklass - åk 3

-Åk 4-6

Verksamhetsberättelse för läsåret 2016/2017

Verksamhetsplan för 2017/2018

Beskrivning av de tre grundlärarprogrammen

Grundlärarprogrammet F-3 (240 hp) ger yrkesmässig förberedelse för arbete med förskoleklassens och de första skolårens utmaningar att stimulera alla elever till att erövra basfärdigheterna: läsa, skriva och räkna. Vidare ger programmet en grund att stå på för arbete i förskoleklass där lek och lekfulla arbetsformer för elevers lärande och utveckling är centralt.

Grundlärarprogrammet 4-6 (240 hp) ger yrkesmässig förberedelse för att arbeta med elevernas vidare lärande och utveckling i årskurserna 4-6 och fokuserar fördjupade studier i grundskolans grundläggande ämnen: svenska, engelska och matematik samt därutöver ett annat valbart fördjupningsämne.

Grundlärarprogrammet med inriktning mot arbete i fritidshem (180 hp) ger yrkesmässig förberedelse att skapa förutsättningar för och stimulera elevers utveckling och lärande av såväl skolkunskaper som övrigt lärande före, under och efter skoldagen, genom att bland annat stödja och utmana elevers kreativitet och meningsskapande under friare former.

Respektive program består av tre delar:

- Ämnes/ämnesområdesstudier (150/90 högskolepoäng)
- Utbildningsvetenskaplig kärna (UK) (60 högskolepoäng)
- Verksamhetsförlagd utbildning (VFU) (30 högskolepoäng)

Ämnes/ämnesområdesstudierna är anpassade till det respektive program kräver för att ge den yrkesmässiga förberedelsen.

I utbildningsvetenskapliga kärnan (UK) behandlas frågor kring kunskap, undervisning och lärande, etik och värdegrund. Här behandlas även det pedagogiska ledarskapet, konflikthantering, sociala relationer och demokrati. Även bedömning av elevers lärande, utveckling och hur prestationer kan betygsättas ingår i kurserna.

Verksamhetsförlagd utbildning (VFU) genomförs inom det verksamhetsområde programmet ger yrkesmässig förberedelse för. Lärarstudenter vid Umeå universitet genomför VFU vid skolor/fritidshem i Västerbottens län eller Örnsköldsviks kommun.

Programrådssammansättning 2015-2018

Birgit Andersson (ordförande) tillämpad utbildningsvetenskap

Tord-Göran Olovsson, institutionen för pedagogik

Jonas Wikström, (vice ordf) institutionen för naturvetenskapernas och matematikens didaktik

Ingela Andersson, institutionen för naturvetenskapernas och matematikens didaktik

Kristina Persson, institutionen för språkstudier

Erik Sigurdsson, institutionen för estetiska ämnen, t o m 17 september 2017

Magnus Wink, institutionen för estetiska ämnen, fr o m 18 september 2017

Studentrepresentanter:

Anna Rosqvist fr o m vt-17

André Domellöf

Extern representant:

Helena Åhman, Skellefteå kommun

Nyckeltal för Grundlärarprogrammet fritidshem

Nyckeltal antagning

Grundlärarprogrammet fritidshem	ht-2011	ht-2012	ht-2013	ht-2014	ht-2015	ht-2016
Antal nybörjarplatser (enl. planeringstal)	30	30	30	25	30	35
Antal förstahandssökande ¹	25	39	41	42	41	47
Antal förstahandssökande per plats	0,83	1,30	1,36	1,68	1,36	1,34
Antal registrerade nybörjarstudenter studenter ²	16	22	40	26	34	33

Nyckeltal genomströmning

Grundlärarprogrammet fritidshem	Antagna 2011	Antagna 2012	Antagna 2013	Antagna 2014	Antagna 2015	Antagna 2016
Antal godkända nybörjarstudenter efter första terminen ³	9	8	18	15	14	20
Antal godkända studenter efter fjärde/femte terminen ⁴	5	8	21	20		
Antal godkända studenter efter UK 3 ⁵	7	10	22			

Nyckeltal examina

Grundlärarprogrammet fritidshem	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Antal som tagit ut examen						
Kvinnor				4	5	14
Män				2	5	7
Totalt				6	10	21

¹ Enligt Fokus

² Antal registrerade på utbildningens 1:a kurs enligt Ladok

³ Antal godkända på utbildningens 1:a termin, 30 hp (UK 1), enligt Ladok, per den 31 mars (efter ett omtentamenstillfälle)

⁴ Antal godkända studenter efter termin 4 alt termin 5 för antagna fr o m ht -15 (UK 2), enligt Ladok, per den 31 mars (efter ett omtentamenstillfälle)

⁵ Antalet godkända studenter efter UK 3, per den 30 september

Synpunkter från programrådet på nyckeltal (kommenteras utifrån programmets förutsättningar och struktur)

40 intag hösten -13 och av dem anges att 21 tagit ut sin examen vt-16. Det är ett stort tapp som troligtvis sker främst under första terminen. Förklaringar till detta är, som tidigare påpekats, den gamla UK 1:an som inte på samma sätt som nuvarande UK1 ger tillhörighet till en identitet och inte heller lyckades så väl att motivera kursinnehållens relevans för studenternas kommande yrkesutövning. Det var dock fler än 21 som fullföljde sin utbildning och det är lite oklart varför inte alla tagit ut sin examen.

Siffran för genomströmning efter första terminen och den nya UK1:an, signalerar för kull ht-15, att många studenter fortfarande hoppat av under första termien. Några har säkerligen slutat på grund av att yrket inte förefaller passa dem, men ytterligare anledning är att studenter i den kullen släpat med rester och ej genomfört omtentamina i någon av de kurser som inte heller gäller som tillträdeskrav för att studera vfu-kursen termin 3, vilket betydligt fler än angivna 14 de facto gjort!

Intressant att notera att färre av kullen antagna -16 släpar med rester, vilket kan tolkas som en effekt (önskad) av att vi försöker "tvätta bort" ryktet att man alltid kan fixa rester i efterhand lite som passar en själv. Den uppstramning av tillträdeskraven i enlighet med kursplanerna; ett arbete som bedrivits vid flertalet av institutionerna, förefaller ha effekt.

Dimensioneringen av platser svarar inte mot regionens behov som är mycket större, men samtidigt förefaller det bli svårare att få antagna studenter att faktiskt börja sina studier. Möjligen kan bostadssituationen i Umeå spela roll men avseende grundlärare mot fritidshem har möjligheten att få jobb utan examina förmodligen också betydelse för antalet som registrerar sig av alla antagna.

Nyckeltal för Grundlära­r­pro­gram­met F-3

Nyckeltal antagning

Grundlära­r­pro­gram­met F-3	ht-2011	ht- 2012	ht- 2013	ht- 2014	ht-2015	ht-2016
Antal nybörjarplatser (enl. planeringstal)	40	40	40	50	80	60
Antal förstahandssökande ⁶	52	50	68	77	81	95
Antal förstahandssökande per plats	1,30	1,25	1,7	1,54	1,01	1,58
Antal registrerade nybörjarstudenter studenter ⁷	35	38	28	59	64	53

Nyckeltal genomströmning

Grundlära­r­pro­gram­met F-3	Antagna 2011	Antagna 2012	Antagna 2013	Antagna 2014	Antagna 2015	Antagna 2016
Antal godkända nybörjarstudenter efter första terminen ⁸	22	26	19	44	47	36
Antal godkända studenter efter femte/fjärde terminen ⁹	17	20	22	44		
Antal godkända studenter efter UK 3 ¹⁰	20	28				

Nyckeltal examina

Grundlära­r­pro­gram­met F-3	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Antal som tagit ut examen						
Kvinnor					17	25
Män					1	0
Totalt					18	25

⁶ Enligt Focus

⁷ Antal registrerade på utbildningens 1:a kurs enligt Ladok

⁸ Antal godkända på utbildningens 1:a termin, 30 hp (UK 1), enligt Ladok, per den 31 mars (efter ett omtentamenstillfälle)

⁹ Antal godkända studenter efter termin 5 alt termin 4 för antagna fr o m ht-15 (UK 2), enligt Ladok, per den 31 mars, 30 september för antagna fr o m ht-15 (efter ett omtentamenstillfälle)

¹⁰ Antalet godkända studenter efter UK 3, per den 30 september

Synpunkter från programrådet på nyckeltal (kommenteras utifrån programmets förutsättningar och struktu

Rådet ser att vi tappar studenter under första terminen och inte fyller utbildningsplatserna helt vilket är olyckligt då regionen är i stort behov av denna lärarkategori. Likaså ser rådet dominansen av kvinnliga studenter och har i samband med marknadsföringen av utbildningen bidragit till att åtgärder varit vidtagna för att också locka manliga studenter.

I övrigt kan resonemanget om grundlärarna mot fritidshem och avhopp första terminen även appliceras på denna grupp.

Att det föreligger en differens mellan de som tagit ut examen och de som är godkända i UK3 (som är sista kursen på utbildningen) kan bero på att examensarbetet ännu inte är godkänt.

Nyckeltal för Grundlärarprogrammet 4-6

Nyckeltal antagning

Grundlärarprogrammet 4-6	ht-2011	ht- 2012	ht-2013	ht-2014	ht- 2015	ht-2016
Antal nybörjarplatser (enl. planeringstal)	30	30	40	30	40	40
Antal förstahandssökande ¹¹	26	40	38	50	46	59
Antal förstahandssökande per plats	0,86	1,33	1,26	1,66	1,15	1,47
Antal registrerade nybörjarstudenter studenter ¹²	21	20	37	32	37	42

Nyckeltal genomströmning

Grundlärarprogrammet 4-6	Antagna 2011	Antagna 2012	Antagna 2013	Antagna 2014	Antagna 2015	Antagna 2016
Antal godkända nybörjarstudenter efter första terminen ¹³	14	9	18	22	23	25
Antal godkända studenter efter femte/fjärde terminen ¹⁴	15	6	21	15		
Antal godkända studenter efter UK 3 ¹⁵	15	6				

Nyckeltal examina

Grundlärarprogrammet 4-6	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Antal som tagit ut examen						
Kvinnor					12	5
Män					4	1
Totalt					16	6

¹¹ Enligt Focus

¹² Antal registrerade på utbildningens 1:a kurs enligt Ladok

¹³ Antal godkända på utbildningens 1:a termin, 30 hp (UK 1), enligt Ladok, per den 31 mars (efter ett omtentamenstillfälle)

¹⁴ Antal godkända studenter efter termin 5, termin 4 för antagna fr o m ht-15 (UK 2), enligt Ladok, per den 31 mars, 30 september för antagna fr o m ht-15 (efter ett omtentamenstillfälle)

¹⁵ Antalet godkända studenter efter UK 3, per den 30 september

Synpunkter från programrådet på nyckeltal (kommenteras utifrån programmets förutsättningar och struktur)

Det är glädjande att vi har fler antal sökanden och högre konkurrens om platserna, men det är fortfarande olyckligt att vi eventuellt tappar studenter under första terminen. Det är dock oklart om vi tappat dem eller om flertalet har kvar examinationer i någon av kurserna under första terminen och därför inte räknas in i antalet i tabellen "godkända efter en termin" (i likhet med de övriga programmen).

Det stora tappet som medförde att det endast var 6 som tog ut sin examen tror vi är en trend som är bruten då vi vet att vt-17 examinerades många fler i sista kursen UK3 och förhoppningsvis kan alla tagit ut examen.

Säkring av examensmål

Här kommer länk att finnas till matris med ingående kurser och koppling till examensmål.

Synpunkter från programrådet på matrisen.

Utarbetning av matrisen har under verksamhetsåret inledningsvis legat i träda i väntan på samstämmighet och beslut om matrisens utformning för alla lärarprogrammen. Funderingar finns huruvida matrisen ska rymma markeringar för när ett kunskapsområde (relaterat till examensmålet) introduceras, behandlas ytterligare/ delexamineras och slutligen när det kan sägas att hela examensmålet examinerats "fullständigt".

Programrådet välkomnar tillskapandet av matriser för möjlighet att nå bättre överblick och därigenom säkra att alla examensmål i förordningen bearbetats och examinerats under utbildningarnas tre respektive fyra år. Det är dock ett tidskrävande arbete där kursansvariga institutioner är de som bäst är lämpade att fylla i matrisen, men svårigheter finns då flera institutioner är involverade i flera kurser samt att vissa examensmål återfinns i såväl ämneskurser som utbildningsvetenskapliga kärn-kurser.

Uppföljning av föregående verksamhetsplan

För att arbeta med åtgärder för att minimera de svagheter som framträdde i förra verksamhetsberättelsen äskade vi medel för att kunna ägna erforderlig tid till detta. Då medel inte erhöles har rådet ändå försökt att lyfta och bevaka några av de punkter vi hade angett, men vi har inte lyckats fullt ut med detta och inte heller alla gånger kunnat/ haft mandat att vidta åtgärder. Detta gäller främst bevakningen och uppföljningen av vfu-kurserna Att undervisa i F-3 och Att undervisa i 4-6 som fick förändrad position till följd av ny utformning av UK 2-terminen. VFU-kursen genomfördes i samband med skolornas påsklov och period av många nationella prov.

Rådet samlade via en enkel enkät till handledare och besökande universitetslärare (inklusive kursansvariga lärare) in erfarenheter av placeringen. Studenternas synpunkter återfinns i kurs- och mittutvärderingar men tyvärr är svarsfrekvensen för låg för att kunna sätta full tillit till resultatet som dessutom "spretade" i såväl positiva som negativa erfarenheter/synpunkter men det senare dominerade kommentarerna i mittutvärderingarna. Bland universitetslärare, kursansvariga och flertalet handledare framkom ett tydligt behov av att flytta kursen till mindre sårbar period. Pedagogiska samordnare i Umeå kommun är också starkt kritiska till minskningen av antalet dgr i vfu som nuvarande förläggning innebar. Det går bort för många möjligheter för studenterna att omsätta, träna och pröva sina förvärvade kunskaper. Samtidigt upplevdes det bland några handledare värdefullt att studenterna innan vfu-kursen förvärvat mer didaktiska kunskaper liksom kunskaper inom bedömningsområdet. Att förlägga kursen först på vårterminen är, i enlighet med det ursprungliga förslaget till beslut, med andra ord inte entydigt att föredra.

Under våren 2018 är påsken tidig och samma problematik kommer inte att uppstå den terminen. **Rådet är dock eniga om att kursen måste flyttas, men tillstyrker därför att det sker en mer omfattande utredning av LH, som innefattar möjligheten att förlägga vfu insprängd i t ex BFL-kursen.**

Den andra av de tre åtgärder rådet, utan framgång, äskade medel för handlade om att undersöka förskoleklassperspektivets tydlighet i F-3:s ämneskurser. Detta arbete har påbörjats genom att det i rådet har diskuterats och aktualiserats i samband med kursplaneöversyner i matematik och svenska. Rådet har dock ännu inte kunnat granska detta arbete.

Den tredje punkten om översyn av förkunskapskraven/behörighetskraven i främst vfu-kurserna har diskuterats och alla inblandade institutioner har sett över sina kursplaner avseende detta. Det har dock medfört merarbete för universitetslärarna då det fortfarande finns studenter som inte tillräckligt allvarligt lyssnat in information om detta givet av såväl kursansvariga som LH:s studievägledare. Studenter har hamnat i "akuta situationer" och försökt kräva ibland orimligheter av examinerande lärare för att hinna bli godkänd för att kunna registreras på vfu-kursen. Rådet är dock övertygad om att detta är ett övergående problem eftersom alla institutioner påpekar och tydliggör tillfällena för examinationer och följer kursplanernas anvisningar om förkunskapskrav på ett bättre sätt än tidigare.

Rådet beviljades medel för ett projekt rörande vetenskaplig skolning inom grundlärarprogrammen. Syftet var att göra en översyn och utveckla ett progressionsdokument för F-3 + 4-6 samt göra en revidering av det dokument som redan finns för grundlärare mot fritidshem. Progressionsdokumenten avser bidra till att säkerställa och stärka progressionen i utbildningen avseende så väl generella kompetenser att hantera skrivprocesser och olika genrer för att möta yrkeslivets krav och därmed utgöra ett stöd för kursansvariga vid planering av kursers genomförande.

Projektet har pågått under vt-17 och fortsätter nu under hösten. Det har rapporterats och diskuterats ingående i programrådet och "en sista hand" ska läggas på det innan det slutgiltigt avrapporteras vid rådets möte i november-17. Det har dock varit mer tidskrävande än vad de medel som erhöles medgav. Åtgärder i form av kontakter med kursansvariga institutioner/lärare önskas framgent för att säkerställa att dokumenten beaktas vid utformning av undervisning och uppgifter. Vidare ska frågor utökas i kommande mitt- respektive programutvärderingsenkäter för att kontrollera dokumentens avsedda inverkan på kurserna och studenternas möjligheter att förvärva angivna förmågor och kunskaper som nämns i dokumenten. För närvarande erbjuder Skrivverkstaden kurser som lärare uppmanar studenterna att ta del av för utvecklandet av sitt akademiska skrivande. Ett framtida mer målinriktat samarbete kan här utvecklas.

Beaktning av det specialpedagogiska perspektivet har skett vid revidering av matematik-kurserna i likhet med det som förekommer för svenskämnet.

Programrådet har lämnat efter förfrågan från LH in synpunkter på vad UK-III kursen "Profession och vetenskap" bör innehålla och därefter har den kursen för inriktningen mot fritidshem reviderats i enlighet med detta. Motsvarande revidering för F-3 och 4-6 ska göras under kommande verksamhetsår.

Deltagande vid nationellt nätverksmöte för F-3 och 4-6 gav implikationer till att förbättra och utveckla bedömningsunderlag för vfu-kurserna för att bättre säkerställa hur den tregradiga betygsskalan används.

Deltagande vid det nationella nätverksmötet för grundlärare mot fritidshem gav bland annat ideer kring aktuella läromedel och forskning samt inte minst hur mer av verksamhetsförlagda moment kan implementeras i utbildningen, ett område som rådet också äskat medel för att utveckla under kommande verksamhetsår i ämneskurser för F-3 och 4-6.

Mittutvärdering

Mittutvärdering för grundlärarna mot fritidshem genomfördes under BFL-kursen. Endast 8 deltog i den digitala (trots ihärdiga uppmaningar) varvid en muntlig uppföljning med gruppen gjordes under deras sista kursdag för terminen (en vfu-kurs). De kritiska tongångar om brister i programmets UK-kurser som fanns angivet bland de 8 svaren var något de övriga studenterna också uttryckte och höll med om. Det fritidshemspedagogiska perspektivet upplevs inte komma fram i UK-kurserna. Studenterna upplever tydliga kopplingar till F-3:s och 4-6:s verksamhetsområden i UK-kurserna men innehållet relaterat till det fritidshemspedagogiska perspektivet framträder inte tillräckligt. Detta var en av de

saker som rådet skulle följa upp till följd av den sista upphandlingen och omarbetningen av UK-kurserna.

Kursutvärderingarna visar av nuvarande BFL och UUL att föreläsningarna om samverkan var ensidigt riktade mot skolan och grundlärarna mot fritidshem upplevde sig särbehandlade. Dessutom var det legalt (och helt okey) att övriga studenter kunde lämna lokalen vid det tillfälle innehållet i UUL riktade sig mot fritidshem. Då det gäller BFL var grundlärare mot fritidshem missnöjda med att föreläsningar om t ex formativ bedömning till 90% var skolinriktade. Övriga föreläsningar var helt riktade mot skolan.

Mittutvärderingen för F-3 och 4-6 informerades och uppmanades om att genomföras under början av terminens sista kurs (Specialpedagogik). Tyvärr var det också här lågt deltagande; F-3 (15 studenter) och 4-6 (6studenter) och ingen muntlig uppföljning var möjlig att göra.

Enkätsvaren från de två inriktningarna överensstämde relativt väl utom punkt 13 som rör relevansen av utveckling, lärande och specialpedagogik där två tredjedelar av 4-6 angett i låg grad. Kanske kan det bero på att de specialpedagogiska inslagen i ämneskurserna som skulle beaktas vid kursrevideringarna för 4-6 inte fått genomslag ännu och som vi vet finns detta innehåll med sen tidigare för F-3. Övrigt framkommer att innehållet i UK-kurserna upplevs relevant (förutom vetenskapsteorin och forskningsmetodiken där staplarna ligger inom det negativa fältet överlag. Kring VFU-kursens (Att undervisa i...) placering återfinns många, många kommentarer, vilket nämnts ovan. Det som också framkom är att handläggningen av placeringarna och mötet mellan inblandade parter inte alltid varit positiva erfarenheter för studenterna. Ett önskemål som framkommer på olika vis och i kommentarsfälten är ett större behov av konkretisering av de didaktiska inslagen och önskan om mer av praktiska inslag och möjligheter att träna i kurserna.

Rådet behöver se över enkäten innan den tas i bruk våren -18 då en del oklarheter och felaktigheter finns i formuleringarna. Fortsättningsvis måste rådet be ansvariga institutioner lägga in mittutvärderingen på schemat i samråd med rådet för att komma tillrätta med det låga deltagandet.

Programutvärdering

Då det gäller programutvärderingen för 4-6 har 21 av 25 studenter genomfört den digitala. Även där genomfördes också muntlig uppföljning varvid underlaget kan sägas vara tillräckligt för att dra slutsatser om studenternas upplevelser av programmet.

Dessvärre ser inte bilden likadan ut för programutvärderingen av F-3 då endast 6 av 25 fyllde i den digitala utvärderingen. Dock finns där noteringar från den muntliga utvärderingen från kursansvarig lärare i sista kursen då utvärderingen gjordes vilket gör att vi ändå har studentröster som ger oss deras upplevelse av programmet som helhet.

Programutvärderingen mot fritidshem gjordes dessvärre på felaktigt underlag (mittutvärderingsunderlaget) varför numerisk jämförelse med fjolårets programutvärdering inte blir möjlig att genomföra. Det var 18 av 21 studenter som fyllt i den digitala enkäten. Det som dock denna fadäs bidrar till är att vi kan jämföra dessa studenters upplevelser avseende UK 2-kurserna KUL II i fritidshem o

BFL i fritidshem med den muntliga utvärderingen som den yngre årgången studenter fyllt i eftersom de läst de nya förändrade UK 2-kurserna UUL och BFL för grundskolan och det fritidshemspedagogiska perspektivet som rådet skulle bevaka. Det vill säga hur studenterna upplever relevansen av de två UK-kurserna UUL och BFL för sitt kommande yrke i jämförelse med de två tidigare motsvarande kurserna (gamla KUL-II + gamla Bedömning... i fritidshem, som båda hade en högre grad av huvudämnesinfärgning för just den inriktningen grundlärare. En omfattande muntlig utvärdering gjordes samtidigt med två lärare närvarande varför det, trots blundern med enkäten, finns tillräckliga underlag som visar studenternas synpunkter. En tendens att det fritidshemspedagogiska perspektivet (huvudämnesinfärgningen) försvagats i de två UK-kurserna kan utläsas.

En genomgående och fullständig matrisöversyn av de tre programmen kommer framgent säkerställa att vi än bättre får syn på vad som behöver utvecklas. Men utifrån studenternas svar och utsagor i utvärderingarna kan sägas att programmen sammantaget svarar bra mot examensordningen.

Gemensamt framkommer att vfu-kursernas betydelse värderas högt men att de kan också utvecklas. Kring den verksamhetsförlagda utbildningen finns önskemål från F-6 om fler och andra lägen för vfu-kurserna. Likaså förs synpunkter fram om möjligheten att vara mer i verksamheten liksom möjligheten att få vara på fler ställen – vilket LH redan åtgärdat.

Att kunna stärka sig i sin ledarroll och stärka sin förmåga att hantera konflikter är krav som studenterna i alla inriktningar för fram och menar att utbildningen måste rymma mer av.

Studenters inflytande och delaktighet under sin utbildning är fortfarande det område som får flest negativa svar i enkäten. Det ihärdiga arbetet med att tydliggöra vikten av att informera studenter om tidigare kursutvärderingar och hur dessa legat till grund för justeringar i kurser måste fortgå. Frågan har diskuterats i LH-rådet och med UMPE. Vidare har införande av cambro-sidor för respektive kull och program diskuterats och det kan ge förbättrade möjligheter till återkopplingar på utvärderingar med mera.

Generiska förmågor – munlig framställning sticker ut något i programutvärderingarna, främst bland 4-6 studenterna som inte anser de "fått tillräcklig" träning och relevant feedback som kan bidra till deras utveckling (detta med att få feedback förs fram avseende både muntliga och skriftliga uppdrag och här önskar studenterna mer för att kunna utvecklas – ett betyg säger för lite).

Det vetenskapliga skrivandet utvärderas inte av studenterna i enkäten men utifrån lärares uppfattningar kan det förbättras och en del av de svårigheter som studenter ger uttryck för i samband med examensarbetet kan vi avhjälpa genom att utveckla former för att i ordinarie uppgifter också arbeta mer med språk och skrivande.

Rådet har under året arbetat med att kartlägga och ta fram ett dokument och alternativa sätt att arbeta med det vetenskapliga skrivandet och det vetenskapliga förhållningssättet hos studenterna. Förhoppningsvis kommer det bli att bidra till att den irrelevanta upplevelsen, för studenterna, av vetenskapsteori och vetenskaplig metod i UK 1-kursen kan behandlas och utformas på bättre sätt för att upplevas mer meningsbärande av studenterna.

Internationalisering

Internationalisering sker på flera sätt. Exempelvis via innehåll i kurser som kurslitteratur. Till exempel används internationella artiklar i första huvudämnesinriktade kursen för inriktningen mot fritidshem där fritid liksom fritidshemsliknande verksamheter studeras också internationellt.

Internationalisering sker också genom att fysiskt förflytta sig och genomföra kurs eller delar av kurs i andra länder alternativt att lärare och/eller studenter från andra länder ingår i kurser. Under detta verksamhetsår har några studenter inom F-3 och 4-6 genomfört vfu-kurs i Nya Zeeland. Lärarhögskolan godkänner dock endast att studenterna under sin långa vfu gör 3-4 veckor utomlands, resterande tid genomför de kursen på vfu-plats inom UMU:s region. Ansvarig lärare/handledare utomlands skickar underlag till kursansvarig om studentens göromål och insatser under sin vfu utomlands. Genom det kontinuerliga samarbetet med lärosäten i England får F-3 och 4-6 studenterna i samband med sina studier i engelska studera detta på plats i England. Det är uppskattat av studenterna – inte bara för engelsk-kunskapernas skull utan också för att den typen av del i kurs svetsar samman studiegruppen. Inom NO-tillvalet sker fältutbildning i biologi för 4-6. Då föreligger samarbete med grundlärarutbildningarna i Tromsø och Vasa där de olika utbildningarnas speciella kompetenser och förutsättningar tas tillvara genom att fältutbildningen genomförs tillsammans vilket bidrar till utbytet mellan studenterna på de olika orterna. Våra studenter hade detta år del av kursen förlagd till Tromsø.

I programutvärderingarnas möjligheter att kommentera internationalisering påpekas såväl positiva innehåll men också brister i programmen och då främst att möta mångkulturella skolmiljöer och att förvärva säkerhet att undervisa elever med annat modersmål än svenska.

Tyvärr var det inga grundlärarstudenter med inriktning fritidshem som gjorde någon del av sin verksamhetsförlagda utbildning utomlands under detta verksamhetsår, vilket vi dock hade föregående år. Informationen till de nya studenterna kan förbättras.

Planering av två E-twinning-pilotprojekt gjordes under vintern för att komma igång ht-17. LH lade dock dessa projekt på is. Beslut om eventuellt återupptagande väntas under hösten 2017 och projekten får i så fall planeras på nytt.

Samverkan

Inom de tre inriktningarna förekommer samverkan med det omgivande samhället på olika sätt. Framför allt förekommer studiebesök och fältstudier som är relevanta för de ämnen/ämnedområden som innehålls i kurser speglar.

Text har studenter i F-3 både en fältstudieuppgift och ett tillfälle där studenterna får genomföra en utomhuspedagogisk lektion i matematik i en klass i den första matematik-kursen de studerar. I den tredje kursen ingår också en fältstudieuppgift men också en undervisningsuppgift i problemlösning som genomförs ute på skolor alternativt att skolklasser kommer till campus. Det pågår utvecklingsarbeten med att öka fältinslagen och i högre grad knyta undervisningen i ämneskurser till situationer upplevda i dagens skolverklighet. Aktuella underlag hämtas från skolorna med hjälp av de verksamma lärarna som utbildningen har tätt samarbete med för detta utbyte. Här pågår ett utvecklingsarbete där universitetslärare också ska samla underlag genom att få filma lämpliga situationer.

Ett annat exempel på utbyte är att verksamma lärare gästar utbildningen för att i sista kursen ge sina perspektiv på formulerandet av ett pedagogiskt ställningstagande som är en examinationsuppgift för studenterna.

Fältstudier bedrivs för att fånga kommuners fritidsaktiviteter för elever. Studiebesök görs i kommunala verksamheter i olika kurser som är skilda från skolan (syftar till att bredda studenternas erfarenheter och perspektiv) som t ex Umeå Energi (i NO-kursen) Handikappföreningarnas samarbetsorgan, BUP (i kurs om barn i behov), olika fritidsaktiviteter som finns i kommuner (i kurs om barns omvärld och fritidshemmets uppdrag) mm.

Ovan nämnda samarbete är utöver det goda utbytet med lärare på fältet som sker genom alla de vfu-kurser som ingår i programmen. I samband med detta ordnas alltid i samband med vfu-kurs mot fritidshem en handledarträff där aktuell forskning presenteras och väsentliga frågor kring handledning, kursuppgifter och bedömning av vfu diskuteras och klargörs.

Samverkan sker också inom universitetet och mellan olika universitet genom det arbete som bedrivs i programrådet för de tre inriktningarna och de nationella nätverk som finns för dessa inriktningar. Denna samverkan bidrar till nya impulser till utveckling men också en samsyn av bärande delar i de tre programmen.

Kommunrepresentanten i programrådet bidrar starkt till utbytet mellan verksamheterna och lärosätet genom att frågeställningar fångas upp på fältet och bearbetas i rådet och det omvända; fältet får aktuella inspel från studenternas utbildningar.

Jämställdhet

Som tidigare angetts har ansträngningar gjorts vid marknadsföringen av grundlärarprogrammen för att visa på både kvinnor och män som yrkesföreträdare.

Jämställdhetsperspektivet ingår som specifikt delinnehåll/perspektiv i vissa kurser. T ex ingår i grundlärarprogrammet att under en av vfu-kurserna kartlägga elevernas fritidshemsmiljö utifrån könsperspektiv. I programutvärderingarna för 4-6 kan utläsas att studenterna förvärvat förmågor att beakta och kommunicera jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv och att no-kursen anges som ett gott exempel på en kurs som belyst detta perspektiv. Bland de få av F-3 som svarat på den digitala enkäten visar det omvända, jämställdhetsperspektivet kan fördjupas. För grundlärarna mot fritidshem framkom inga kommentarer som kan härledas till detta perspektiv också då den "felaktiga" enkäten inte innehöll frågor om detta.

Samlad programanalys av rådet

Överlag är programmens innehåll, arbetsformer och examinationsformer lämpliga och studenterna uttrycker viss nöjdhet med sina respektive program. Men fortsatt utveckling av examinationsformer som bidrar till det värdefulla utbytet mellan studenter men som också ställer högre förberedelsekrav och krav på allas medverkan och insatser bör fortsättningsvis användas och utvecklas.

Samlade intryck från programutvärderingar är också önskan om mer metodiska kopplingar och praktiska inslag med elever även i campusförlagda ämneskurser. De inslag som finns i matematik-kurserna uppskattas av studenterna varför programrådet äskat medel för att utveckla detta också i andra campusförlagda ämneskurser.

Fortsatt utveckling av och öppnande av fler möjligheter att arbeta med konflikthantering måste ske då bland annat värdefullt innehåll i tidigare UK-kurs utgått och det är en samlad önskan bland studenterna att kunna känna sig mer rustade inför hantering av konflikter. Här finns en unizon överensstämmelse mellan de tre programmen. Detta arbete kvarstår i viss mån också från föregående års programanalys. Inom inriktningen mot fritidshem har dock redan moment med konflikthantering utökats genom att detta lagts in i fördjupad form i kursen "Elever i behov av särskild anpassning..." och inom alla tre inriktningarna utgör numera konflikthantering ett inslag för bearbetning och uppföljning i vfu-kurser. Kopplat till detta är också det behov som uttryckts i de muntliga utvärderingarna om att öka fokuseringen på ledarskapet i läraruppdraget i fler kurser. Ledarskap har i nuvarande program förstärkts i den inledande gemensamma kursen för de tre inriktningarna. Ledarskap är också numera förtydligad aspekt i de ämnesdidaktiska kurserna och följs även upp i studenternas examinationsuppgifter inom vfu-kurser.

Den eftersatthet av det specialpedagogiska perspektivet som kommer till uttryck i utvärderingarna är till viss del åtgärdat genom tillskapandet av 5 hp-kurs i specialpedagogik för alla de tre inriktningarna. Ett större fokus på elever med neuropsykiatriska svårigheter har lagts in i den reviderade och ändrade ämnesområdeskursen om barn i behov av särskilt stöd för grundlärare mot fritidshem.

VFU-kursernas placering och längd bör ses över främst för F-3 och 4-6. Det är dock ett arbete som redan påbörjats av LH.

Inom SO-tillvalet för 4-6 har moment upplevts irrelevant för blivande 4-6-lärare. Åtgärder har vidtagits för att förbättra bland annat inslaget av geografi, och en översyn av kursen som helhet ska göras under 2018 inför att kursen ska ges vt-19.

Rådet aktualiserade behovet av att utreda hur vi bättre kan förbereda studenterna för sitt uppdrag att också möta alla nyanlända elever redan i fjol. Men det har inte arbetats med utan frågan kvarstår. Studenterna har återigen tagit upp det och önskar mer av SVA inom sin utbildning eller att få möjligheter utöka sin utbildning genom att läsa SVA efteråt. Att studenterna nu SKA byta vfu-placering kan bidra till att fler studenter åtminstone får möta elever med annat modersmål än svenska under sin vfu och därigenom bättre kunna förbereda sig inför sin kommande yrkesverksamhet.

Ansökan om medel för verksamhetsåret 17/18

Medel har äskats för att öka inslagen av praktiska verksamhetsnära inslag i ämneskurser samt också för att göra en översyn av om klassificeringen av undervisningspengen bidrar till studenternas val av SO eller NO. (Dessa ansökningar skickades in under september månad)

I övrigt anhåller programrådet medel till förtäring i samband med rådets möten 17/18 summa: c:a 1.500 kr. Vidare anhåller rådet om medel för att kunna fortsättningsvis delta aktivt vid de nationella nätverksträffarna: en träff på våren för F-3 och 4-6 samt en träff på hösten för inriktningen mot fritidshem till en kostnad på mellan 15-20.000 kr.

Programanalysen skickas digitalt **senast den 31 oktober** till Lärarhögskolans kanslichef.